

РЕШЕНИЕ

№ 115

гр. София, 05.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 45 състав, в публично заседание на 05.12.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгени Стоянов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **8175** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК, във връзка с чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба от „Излак Хоум“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от В. В. Д. – Г., със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], вх. А, ап. 2, чрез пълномощника адв. Р. И. С., САК, със съдебен адрес: [населено място], [улица], вх. А, ап. 2, срещу Национална агенция за приходите, БУЛСТАТ[ЕИК], [населено място], [улица] за присъждане на обезщетение в размер на 7500 лева – платено адвокатско възнаграждение, представляващо имуществена вреда от издадения незаконосъобразен РА № Р – 22221022004009 – 091 – 001 / 06.03.2023 г., издаден от С. А. Г. – на длъжност Началник на сектор, орган възложил ревизията и Ц. С. Д. на длъжност – главен инспектор по приходите – ръководител на ревизията.

Ответникът - Национална агенция за приходите, чрез отговора на исковата молба и становище от процесуалния си представител, оспорва иска като неоснователен и недоказан. Алтернативно, ако искът се приеме за основателен, иска от съда да намали размера на претендираното възнаграждение. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СГП изразява становище за неоснователност на исковата молба.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

С РА № Р – 22221022004009 – 091 – 001 / 06.03.2023 г., издаден от С. А. Г. – на

длъжност Началник на сектор, орган възложил ревизията и Ц. С. Д. на длъжност – главен инспектор по приходите – ръководител на ревизията, са установеи данъчни задължения на „Излак Хоум” ЕООД, ЕИК[ЕИК].

На 03.04.2023 г. е сключен договор за правна защита и съдействие № 210 / 03.04.2023 г. (бланков № 01129) между „Излак Хоум” ЕООД, ЕИК[ЕИК], от една страна, и адв. Р. И. С., от друга. Уговорена е сумата от 7500 лева. Сумата е била съобразена с определеното за довносяне от страна на „Излак Хоум” ЕООД данъчно задължение в размер на 135 138, 42 лева. Според адв. С. сумата съответства на минималния размер на предвидените възнаграждения в Наредба № 1 от 9 юли за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Сумата е била изплатена в брой, което е намерило отражение в договора за правна помощ, заверено копие от който е приложен по делото.

Ревизионният акт е бил оспорен по административен ред с жалба вх. № 53 – 06 – 3664 от 05.04.2023 г. по регистъра на ТД на НАП и вх. № 23- 16 – 11 от 07.04.2023 г. по регистъра на дирекция ОДОП – С., подадена от „Излак Хоум” ЕООД, ЕИК[ЕИК]. Жалбата е подадена чрез адв. Р. И. С..

С Решение № 775 от 09.06.2023 г. директорът на дирекция „ОДОП” С. при ЦУ на НАП е отменил изцяло РА № Р – 22221022004009 – 091 – 001 / 06.03.2023 г., издаден от С. А. Г. – на длъжност Началник на сектор, орган възложил ревизията и Ц. С. Д. на длъжност – главен инспектор по приходите – ръководител на ревизията.

Като доказателство по делото е прието заверено копие на РА, на Решение № 775 от 09.06.2023 г., договор за правна защита и съдействие, и други писмени доказателства.

Въз основа на тази фактическа обстановка и предвид очертания от ищеца предмет на иска, настоящият състав прави следните правни изводи:

С оглед на така установената фактическа обстановка, искът е допустим. Ищецът разполага с активна процесуална легитимация за неговото предявяване. Това е така, доколкото в резултат на отменения РА заявява претенция на увредено лице от същия. Ответникът разполага с пасивна процесуална легитимация по смисъла на чл. 205 от АПК. Съгласно чл. 2, ал. 2 от Закона за Националната агенция за приходите, агенцията е юридическо лице. Съдът е местно и родово компетентен за валидно разглеждане на иска по смисъла на общите правила на чл. 132 и 133, ал. 1 и ал. 2 от АПК.

Исковата защита е възможна при условията на чл. 1 от ЗОДОВ. Исковите се разглеждат по реда на чл. 203 и сл. от АПК, към който препраща и чл. 1, ал. 2 ЗОДОВ. Според чл. 4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от длъжностното лице. Поради това отговорността се характеризира като обективна, безвиновна, а възникването на право на обезщетение предполага установяване на незаконосъобразни действия и / или бездействия. За да бъде ангажирана отговорността по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ е необходимо да са налице кумулативно следните предпоставки: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или на длъжностно лице, при или по повод изпълнение на административна дейност, в резултат на което е причинена вреда. Тази вреда трябва да е пряка и непосредствена последица от акта, действието или бездействието на орган или на длъжностно лице. При липса на някой от тези елементи на фактическия състав не може да се реализира отговорността на държавата по посочения ред. Доказателствената тежест за доказване на предпоставките за

ангажиране на отговорността е изцяло на ищеца.

Безспорно е налице отменен административен акт, в случая това е издаденият ревизионен акт. Ревизионният акт е административен акт от категорията на посочените в чл. 21, ал. 2 от АПК, доколкото с него се декларира вече възникнали по силата на закона данъчни задължения. Той е издаден от административен орган и представлява властнически акт на органите на администрацията. Неговото издаване е резултат от изпълнението на нормативно възложени задължения, от упражняването на административна правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност.

Ревизионният акт е отменен изцяло от по – горестоящия административен орган - директорът на дирекция „ОДОП” С. при ЦУ на НАП – с Решение № 775 от 09.06.2023 г. По изложените съображения съдът намира за доказани първата група от визираните по-горе предпоставки – отменен като незаконосъобразен административен акт.

Налице е плащане на хонорар за адвокат, който е осъществил процесуално представителство и защита. Според договора за правна защита и съдействие от дата 03.04.2023 г. е уговорено възнаграждение в размер на 7 500 лева. Изрично е отбелязано в договора, че сумата е изплатена в брой.

Настоящият състав приема, че от извършването на незаконосъобразни действия по издаването на отменения РА, който е бил отменен по съответния ред с решение на директора на дирекция „ОДОП”, ищецът е претърпял вреди, изразяващи се в направени разноски за адвокатско възнаграждение в производството по обжалването на ревизионния акт.

Съдът приема, че ищецът не би заплатил адвокатско възнаграждение и респективно това не би представлявало вреда, ако не е бил издаден незаконосъобразният РА от органите по приходите. Макар и да липсва нормативно установено задължение за процесуално представителство, то адвокатската защита е нормален и присъщ разход за обезпечаване на успешния изход на спора. От тази гледна точка вредите се явяват пряка и непосредствена последица от издадения незаконосъобразен ревизионен акт. Намалването на имуществото на „Излак Хоум” ЕООД, ЕИК[ЕИК], вследствие заплатената сума за адвокатско възнаграждение, е предизвикано от издаването на ревизионен акт.

Обстоятелството, че адвокатската защита при обжалването на ревизионен акт по административен ред не е задължителна, не влече по необходимост и извода, че страната няма право да ангажира свой процесуален представител, нито че ангажирането на такъв не се намира в причинна връзка с издадения ревизионен акт.

Съгласно приетото в мотивите на Тълкувателно решение № 1 / 15.03.2017 г. по тълкувателно дело № 2 / 2016 г. на ВАС, при предявени пред административните съдилища иски по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за имуществени вреди от незаконосъобразни административни актове, изплатените адвокатски възнаграждения в производството по обжалването и отмяната им представляват пряка и непосредствена последица по смисъла на чл. 4 ЗОДОВ.

В мотивите на посоченото тълкувателно решение на ВАС е изяснен въпросът какво е съдържанието на употребените в чл. 4 от ЗОДОВ понятия – пряка и непосредствена последица от увреждането. Легална дефиниция на тези понятия законодателят не е дал – нито в ЗОДОВ, нито в чл. 51 от действащия ЗЗД, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. ЗЗД, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната

практика, обаче е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия. Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица” са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение. Неразделната взаимовръзка между издадения административен акт и потърсената от дружеството – адресат адвокатска защита е пряка и непосредствена, тъй като те се намират в отношение на обуславяща причина и следствие – дружеството не би потърсило адвокатска помощ, ако срещу него не е издаден ревизионен акт, увреждащ неговите законни права и интереси. Потърсената адвокатска помощ и платеният адвокатски хонорар са пряка и непосредствена последица от издадения РА, тъй като обжалването на този акт е законово установено и е единствено средство за защита на лицето, което твърди, че неговите права са накърнени неправомерно от административния орган, още повече, че в настоящия случай при издаването на РА, обжалването му по административен ред пред директора на дирекция „ОДОП” е задължително, за да може актът да бъде обжалван по съдебен ред, съгласно чл. 156, ал. 2 от ДОПК.

И в практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81 / 27.01.2006 г. по гр. д. № 23 / 2005 г. на IV – то гражданско отделение, в Решение № 129 / 25.07.2005 г. по гр. д. № 2439 / 2003 г. на същото отделение на ВКС е възприето разбирането, че „...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите”. Основавайки се на това разбиране, гражданските съдилища и ВКС безпротиворечиво приемат като вреди по смисъла на чл. 45 от ЗЗД, във връзка с чл. 51 от ЗЗД платените от гражданин с телесно увреждане хонорари за преглед и лечение от лекар и зъболекар, платените от собственик на увредена вещ хонорари за нейното възстановяване от съответен специалист, и други подобни, макар и да няма законово задължение да бъде потърсено съдействие от специалист в съответната област. Това е така, тъй като се приема, че разходите за хонорари на тези специалисти са неотменно свързани с увреждането, че без тяхна помощ увреденото лице не би се справило адекватно с последиците от това увреждане, и че те са породени единствено и само от това увреждане, и ако те не беше налице, те не биха били направени. В съдебната практика се приема, че причинната връзка е налице не само когато деянието причинява непосредствено вредата, а и когато създава условията за реална възможност от увреждане и когато тази реална възможност се е трансформирала в действителност. Ангажирането на адвокатска защита е израз на нормалната грижа на лицето за неговите права и интереси. В този смисъл е и безпротиворечивата константна практика на ВКС (така например Решение № 248 / 4.06.2009 г. по гр. д. № 4808 / 2007 г. на III – то гражданско отделение; Решение № 355 / 03.08.10 г. по гр. д. № 1651 / 2009 г. на III – то гражданско отделение; Решение № 126 / 10.05.2010 г. по гр. д. № 66 / 2009 г. на IV – то гражданско отделение; Решение № 586 / 16.05.2011 г. по гр. д. № 1486 / 2009 г. на III – то гражданско отделение; Решение № 781 / 30.11.2010 г. по гр. д. № 511 / 2010 г. на IV – то гражданско отделение и други).

Извършените разноси за адвокатско възнаграждение за обжалване по административен ред на ревизионния акт съставлява претърпяна вреда за ревизирания

субект, намираща се в пряка причинна връзка с отменения незаконен акт на административния орган, защото те са типична, нормално настъпваща и необходима последица от незаконосъобразния ревизионен акт и защитата, която се е наложила срещу него именно поради незаконосъобразната административна дейност (дейност на администрацията). В случая възнаграждението е платено на адвоката за процесуално представителство и защита срещу ревизионния акт и издадения преди него ревизионен доклад и след отмяната на този ревизионен акт платеното възнаграждение не е възстановено на страната, която е била принудена да направи този разход, поради незаконосъобразната дейност на администрацията, която страна своевременно я е намерила за такава и оспорила по надлежния ред. Следователно е доказана връзката между отменения РА и вредата, представляваща платените разноски за процесуални действия в производството за отмяната му.

Настоящият състав намира за необходимо да посочи, че разноските за правна защита са разходи за производството и включват възнаграждение за адвокат. За да се докаже извършеното плащане към адвокат обикновено се представя договор за правна защита и съдействие. С него се доказва плащането, като обичайно то е в брой. Договорът за адвокатска услуга се сключва между клиент и адвокат, като писмената форма е форма за доказване. С него се удостоверява, както че разноските са заплатени, така и че са договорени. Само когато е доказано извършването на разноски в съответното производство, те подлежат на присъждане, като тяхното доказване е относимо към основателността на искането. В този смисъл е Тълкувателно решение № 6 от 6.11.2013 г., ОСГТК на ВКС, тълкувателно дело № 6 от 2012 г. В това решение е посочено, че когато възнаграждението е заплатено в брой, това трябва да бъде отразено в договора за правна помощ, а самият договор да е приложен по делото. В този случай той има характер на разписка. Във връзка с това принципно положение, настоящият състав намира, че са налице доказателства за заплащане на сумата от 7500 лева в брой.

Основателен е доводът, изложен в исковата молба, че осчетоводяването на разхода от клиента е ирелевантно обстоятелство (в този смисъл Решение № 1013 от 03.02.2022 г. по адм. д. № 7274 / 2021 г., Трето отделение на ВАС).

По изложените съображения, съдът намира, че са доказани всички предпоставки за ангажиране на отговорността на ответника на основание чл. 1 ЗОДОВ за обезщетяване на претърпените от ищеца имуществени вреди, представляващи платените от него разноски за адвокат при обжалване на издадения РА № Р – 22221022004009 – 091 – 001 / 06.03.2023 г., и исковата претенция в този смисъл трябва да бъде уважена.

По отношение на възражението на ответника по чл. 78, ал. 5 ГПК, относно претендиращия размер на обезщетението и неговата прекомерност, съдът намира следното:

В Тълкувателно решение № 1 от 15 март 2017 г. по тълкувателно дело № 2 / 2016 г. на ОС на ВАС е прието, че възражението по чл. 78, ал. 5 от ГПК за прекомерност на платения адвокатски хонорар при несъответствие с действителната фактическа и правна сложност на делото и възможността на съда да го намали до минималния такъв, определен от Наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, е действително една от възможностите на страната, в случая – държавата, да защити правата си и да не позволи на ответната страна да бъде присъден хонорар, несъответстващ на критериите на този член от закона – „справедлив и обоснован”. Делата за обезщетение по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват

по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. Действително институтът на обезщетението от непозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване. Съдът дължи преценка относно обстоятелството, дали договореното адвокатско възнаграждение е съобразено с разпоредбите на чл. 8, ал. 1 от Наредба № 1 от 9 юли 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Съобразно представените по делото доказателства с отменения РА е определена дължимата сума в размер на 135 138, 42 лева (сбор от главница 126 093, 34 лева и лихви 9045, 08 лева). При така формирания материален интерес, приложима е разпоредбата на чл. 8, ал. 4 от Наредбата, съгласно която за процесуално представителство, защита и съдействие пред административен орган възнаграждението се определя по реда на предходните алинеи. Съгласно чл. 8, ал. 1 от Наредбата, за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела с определен материален интерес възнаграждението се определя по реда на чл. 7, ал. 2. Съгласно чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредбата по дела с определен материален интерес възнаграждението е (при интерес от 100 000 лв. до 500 000 лв.) - 8650 лв. плюс 4 % за горницата над 100 000 лв. Тоест принципно възнаграждението за процесуалното представителство пред дирекция ОДОП е било минимум 10 055, 54 лева. Посоченото означава, че адвокатският хонорар от 7500 лева, който е предмет на настоящото дело е под долната граница на възнаграждението, с оглед на значителния материален интерес по РА. Не са налице основания той да бъде намален.

Съдът при формиране на своите правни изводи относно размера на обезщетението взе предвид и обстоятелството, че освен значителния материален интерес (данъчно задължение по ЗКПО в размер на 135 138, 42 лева - главница плюс лихви - по оспорения РА), то самото съдържание на финансовия акт е предполагало за изготвянето на жалбата срещу него да се положат значителни усилия. Това така, доколкото видно от мотивите на Решението на Директора на ОДОП, РА е отменен като незаконосъобразен поради нарушение на методите на Наредба № Н – 9 от 14.08.2006 г. за реда и начините за прилагане на методите за определяне на пазарните цени. Решаващият орган изцяло е приел посоченото в жалбата, че на практика оценката, взета предвид от органите по приходите, не е възложена и изготвена по реда на чл. 60 – 64 от ДОПК и експертното заключение не е изготвено съобразно изискванията на чл. 65 от ДОПК. От ревизиращите органи са използвани методи, които не попадат в обхвата на регламентираните с § 1, т. 10 от ДР на ДОПК, като това е посочено в жалбата. Видно от приетото по делото отменително Решение на Директора на дирекция „ОДОП“, с допълнение към

първоначалната жалба е представена експертиза за определяне на пазарната цена на недвижим имот, който е бил предмет на ревизионното производство. Същата е била изготвена от двама експерти с представени сертификати за оценителска правоспособност за оценка на недвижими имоти, издадени от Агенцията за приватизация.

При този изход на спора и на основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, своевременното направено искане на ищеца за присъждане на разноски е основателно и трябва да бъде уважено. Доказани са разноски за държавна такса в размер на 25 лева. Доказано е и заплатено възнаграждение за адвокат в размер на 1050 лева, т. е. общо 1075 лева. Размерът на възнаграждението за адвокат по настоящото дело е съобразен изцяло с чл. 7, ал. 1, т. 2 от Наредба № 1 от 9 юли 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

По изложените съображения и на основание чл. 203 и сл. от АПК, Административен съд София – град, I отделение, 45 състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Национална агенция за приходите, да заплати на „Излак Хоум“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от В. В. Д. – Г., със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], вх. А, ап. 2, сумата в размер на 7500 (седем хиляди и петстотин) лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, причинени от отменен по съответния ред незаконосъобразен РА № Р – 22221022004009 – 091 – 001 / 06.03.2023 г., издаден от С. А. Г. – на длъжност Началник на сектор, орган възложил ревизията и Ц. С. Д. на длъжност – главен инспектор по приходите – ръководител на ревизията.

ОСЪЖДА Национална агенция за приходите, да заплати на „Излак Хоум“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], сумата от 1075 лева, представляваща направените по настоящото дело разноски.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: